

Toen deze Hushahn zich nu op 15 mei nog in Hotel des Indes bevond aan het Haagse Voorhout (de gezant en zijn staffleden waren daar op 10 mei geïnterneerd), kwam een bekende van hem, een Duits officier, met een auto voorrijden; de officier moest nog naar Amsterdam. Hushahn sprong in zijn wagen en liet zich naar de hoofdstad rijden¹; duidelijk stond hem voor de geest wat hij daar bij het ANP wilde bereiken. De president-directeur, H. H. J. van de Pol, was niet aanwezig: deze had de avond tevoren getracht, via Den Helder naar Engeland te ontkomen en lag op die 15de mei halfziek in zijn huis te Aerdenhout. Hushahn maakte zich brutaalweg meester van het gehele bedrijf; de Joodse medewerkers stuurde hij op staande voet de deur uit. Hij vond het niet nodig, die medewerkers nog een cent te betalen, maar toen van de Pol de volgende dag verscheen, streek Hushahn met de hand over het hart en vond goed dat zij nog enkele weken salaris kregen; aan de twee Joodse directeuren, mr. J. J. en mr. J. F. E. Belinfante, werd een wachtgeldregeling beloofd. In Den Haag werd voorts aan de Joodse redacteur van het in Indië gevestigde persbureau Aneta, Herman Salomonson, de toegang tot het ANP-gebouw waar hij zijn bureau had, ontzegd.² Van de Pol ondertekende alle ontslagbrieven en voegde er de schriftelijke mededeling aan toe dat omgang met de vroegere collega's verboden was; in de dagen die volgden, weigerden enkelen hunner bij toevallige ontmoetingen de ontslagenen ook maar aan te zien.³

Van de Pol aanvaardde verder dat de redactionele leiding van zijn bedrijf volledig gelijkgeschakeld werd. Hushahn had de belangrijkste functies (hoofdredacteur te Amsterdam en hoofd van het Haagse bureau) aan twee figuren toegedacht die kennelijk al in de voorafgaande maanden vriendschappelijke relaties met hem onderhouden hadden: hoofdredacteur zou de redacteur-buitenland van *Het Vaderland* worden, de vijftigjarige P. J. van Megchelen, een oud-onderwijzer, in zijn jeugd socialist, later lid van kleine nationalistische groeperingen, in de jaren '30 uitgesproken pro-Duits⁴; als hoofd van het Haagse bureau had Hushahn dr. H. W. van der Vaart Smit uitgekozen die onze lezer reeds in *Voorspel* tegenkwam als de directeur van

¹ Commissie voor de perszuivering (voortaan aan te duiden als Cpz): p.v. van verhoor, 24 sept. 1947, van W. P. W. Janke door A. J. van der Leeuw, p. 2 (a.v., a-12). Bij processen-verbaal van verhoren zullen wij de woorden 'van verhoor' voortaan weglaten. Wel zal steeds, voorzover bekend, de datum van het verhoor vermeld worden of, voorzover het complexe onderzoekingen betreft, de datum waarop de betrokken verhoren afgesloten werden. ² Origineel telexbericht in de Collectie-J. J. Vorrink, 1 c. ³ C. D. Lissaüer: 'Ontslag van de Joodse medewerkers van het ANP op 15 mei 1940' (Cpz, 219). ⁴ 'Pleitnotities inzake P. J. van Megchelen' (okt. 1949) (Doc I-1116, a-9).